

Dutch—Nudging Users to Reference Institutions When Using Public Domain Cultural Heritage Materials
Translation by Dorine Kieft

The original English version is the authoritative version on which this unofficial translation is based.

[Nudging Users to Reference Institutions When Using Public Domain Cultural Heritage Materials](#)

GEBRUIKERS AANSPOREN OM NAAR INSTELLINGEN TE VERWIJZEN WANNEER ZE MATERIAAL UIT HET PUBLIEK DOMEIN GEBRUIKEN

Creative Commons richtlijnen

INLEIDING

De huidige richtlijnen bieden ontwerpideeën en implementatievoorbeelden voor erfgoedinstellingen die gebruikers willen aanmoedigen om naar hen te verwijzen in verband met het gebruik van gedigitaliseerd cultureel erfgoed uit het publiek domein in hun collecties. De richtlijnen zijn gericht op instellingen die content uit het publiek domein openlijk delen en kunnen interessant zijn voor iedereen die nieuwsgierig is naar kwesties rondom auteursrecht licenties met betrekking tot digitale erfgoedobjecten.

Achtergrond

Hoera voor Open Cultuur!

Erfgoedinstellingen spelen een fundamentele rol voor de gemeenschappen die ze dienen door zorg te dragen voor de materialen in hun collecties en deze te delen. Het internet en de daaropvolgende digitale revolutie hebben geleid tot een golf van instellingen die hun collecties online openstellen, d.w.z. op grote schaal digitaal delen voor gratis toegang, gebruik en hergebruik zonder of met weinig auteursrechtelijke beperkingen. Zoals talloze experts uitleggen in onze [Open Culture Voices series](#), kan openheid leiden tot talloze voordelen voor lokale gemeenschappen en het grote publiek. De Creative Commons (CC) [licenties](#) en tools voor het publiek domein zijn een cruciaal onderdeel om "open" mogelijk te maken.

Geen CC-licenties voor digitale reproducties van werken in het publiek domein.

Een groot deel van het cultureel erfgoed dat gedigitaliseerd en online beschikbaar gemaakt is, behoort tot het publiek domein: ze zijn niet langer auteursrechtelijk beschermd of zijn dat nooit geweest en mogen door

iedereen voor welk doel dan ook gebruikt worden zonder auteursrechtelijke toestemming. Bij CC zijn we onvermurwbaar: getrouwe digitale reproducties van werken in het publiek domein, moeten in het publiek domein blijven - er mag geen nieuw auteursrecht of naburig recht ontstaan op de gedigitaliseerde tweeling. In die zin kunnen CC-licenties niet worden gebruikt om digitale reproducties van werken uit het publiek domein vrij te geven, aangezien licenties alleen kunnen worden gebruikt in verband met content waarop auteursrecht rust. Om gedigitaliseerde reproducties van materiaal uit het publiek domein te delen, raden we momenteel de tool aan voor het plaatsen in het publiek domein (CC0) (door afstand te doen van al je rechten zover dit wettelijk is toegestaan).

“PD BY” - Een wijdverbreide maar problematische praktijk.

En toch gebruiken veel instellingen CC licenties (geen publiek domein tools) om getrouwe reproducties van materiaal uit het publiek domein materiaal uit te brengen. Dit wordt soms amusant aangeduid met “PD BY”. Waarom is dit zo’n gangbare praktijk? Het blijkt dat veel instellingen in het algemeen erkend willen worden voor de rol die zij spelen bij het behouden, restaureren, digitaliseren, delen en in het algemeen bieden van context en betekenis aan het culturele erfgoed dat zij beheren. En ze gebruiken CC licenties (die allemaal naamsvermelding vereisen - de “BY” voorwaarde) als middel om van gebruikers te eisen dat ze naar hen verwijzen (of "attribueren"). CC's tools voor het publiek domein vereisen daarentegen geen naamsvermelding. Ons report [‘Needs Assessment Report: Are the Creative Commons Public Domain Tools Fit-for-Purpose in the Cultural Heritage Sector?’](#) laat zien dat de belangrijkste on vervulde behoefte bij CC’s tools voor het publiek domein is dat instellingen 'krediet' ontvangen wanneer materiaal uit hun collecties wordt hergebruikt en gedeeld - ongeveer 53% van de instellingen die hebben gereageerd willen een manier om ervoor te zorgen dat gebruikers hen dit 'krediet' geven.

Een opmerking over het beter delen van materiaal uit het publiek domein.

We erkennen dat veel collecties in beheer zijn gekomen van instellingen in complexe historische en juridische contexten. De auteursrechtelijke status van een object is zeker niet de enige manier om de toegangs- en gebruiksmogelijkheden te bepalen, laat staan om het rechtmatige eigendom of de voogdij vast te stellen, zoals we hebben gesteld met betrekking tot het [open delen van inheems cultureel erfgoed](#).

Het is onverstandig om door middel van CC licenties te verwijzen naar de hostende instellingen.

Over het algemeen hebben we er begrip voor dat instellingen willen worden genoemd wanneer digitale objecten uit het publiek domein uit hun collecties worden gebruikt en dat gebruikers “ere wie ere toekomt”. We raden echter sterk af om CC licenties te gebruiken om dit in de praktijk te bereiken, en wel om vier belangrijke redenen:

het creëert onzekerheid over de auteursrechtelijke status van het materiaal;

het is misleidend en schept verwarring bij gebruikers over de toegangs- en gebruiksvoorwaarden voor het materiaal;

het creëert een situatie waarin de licenties ongeldig, ineffectief en niet afdwingbaar zijn;

het leidt niet noodzakelijkerwijs tot een vermelding van de instelling, aangezien onze ‘richtlijnen voor naamsvermelding’ en de ‘licenties’ alleen vermelding van de titel van het auteursrechtelijk beschermde werk, de auteur of maker, de licentie en de bron (meestal een URL) vereisen.

Wat moeten instellingen doen?

In 2022 heeft een werkgroep van het [CC Open Culture Platform](#) onder leiding van Deborah De Angelis ([CC Italy](#)) en Tomoaki Watanabe ([CC Japan](#)) dit probleem tot in detail onderzocht en voorstellen ontwikkeld voor technische, juridische en sociale interventies om het probleem van “PD BY” aan te pakken.

Nu hebben we, geïnspireerd door de sociale interventie van de werkgroep, eenvoudige ontwerpideeën ontwikkeld om gastinstellingen te laten zien hoe ze het gemakkelijk en aantrekkelijk kunnen maken voor mensen die materiaal met een open licentie of in het publieke domein gebruiken om naar hen te verwijzen. Met behulp van het [EAST-model](#) van het Behavioural Insights Team - een eenvoudig kader om gedragsverandering te creëren of om bepaalde resultaten aan te moedigen door middel van “porren” - bieden we een paar manieren voor instellingen om een uitgebreide “referentieverklaring” te geven, waar en wanneer nodig. Deze ideeën voor gebruikerservaringen kunnen worden gebruikt in combinatie met CC licenties en tools. Hoewel we geen technische richtlijnen geven met HTML/CSS-code voor het implementeren van de voorgestelde functies, hopen we dat deze hulpbron instellingen zal voorzien van een ontwerp blauwdruk die ze kunnen implementeren in hun technologische omgeving.

Creative Commons Richtlijnen voor Verwijzing naar Instelling

Welke informatie moet worden opgenomen?

Een passende verwijzing moet de volgende informatie bevatten:

- Titel
- Auteur of Maker
- Licentie of Toestemmingen
- Instelling
- Bron

Hier is een voorbeeld:

Ocean Coast van Maurice Denis, Public Domain Mark

Swedish National Museum

<https://collection.nationalmuseum.se/eMP/eMuseumPlus?service=ExternalInterface&module=collection&objectid=23187>

Hoe kunnen instellingen gebruikers aansporen?

Instellingen kunnen hun gebruikers aanmoedigen om naar hen te verwijzen met behulp van het [EAST-model](#) van het Behavioral Insights Team:

- Easy (eenvoudig) - Maak het gemakkelijk voor mensen om te verwijzen.
- Attractive (aantrekkelijk) - Maak het tot iets wat ze willen doen.

- Social (sociaal) - Verbind de actie met maatschappelijke waarde.
- Timely (tijdig) - Geef informatie op het juiste moment.

Samengevat zijn hier eenvoudige en strategische manieren waarop instellingen het EAST-model kunnen toepassen:

Hoe het eenvoudig te maken:

- Inschakelen van het met één klik kopiëren van de referentie
- De tekst van de verwijzing automatisch markeren

Hoe het aantrekkelijk te maken:

- Bedank voor het gebruik van het item
- Maak de informatie duidelijk voor gebruikers
- Geef alle informatie tegelijkertijd

Hoe het sociaal te maken:

- Deel het aantal downloads
- Deel het aantal keren dat de informatie van de referentie is gekopieerd
- Geef een voorbeeld van een passende referentie
- Nodig gebruikers uit om de instelling te taggen op sociale media
- Bouw vertrouwen op door de bron te tonen

Hoe het tijdig te maken:

- Laat een pop-up verschijnen wanneer het item wordt gedownload
- Geef de referentie op bij het gedownloadte bestand
- Stuur de verwijzing per e-mail
- Zorg voor gebruikersaccounts om de eigen downloads van gebruikers bij te houden

Hoe zou een por er in de praktijk uitzien?

In dit hoofdstuk geven we vier ontwerpideeën van hoe deze strategieën er in de praktijk uit zouden kunnen zien:

1. Een "kopiëren" knop
2. Een automatische "pop-up"

3. Een optie om tekstbestanden te downloaden
4. Een gebruikersprofiel dat downloads bijhoudt

Ervoor zorgen dat het werkt: Gegevens ordenen voor ontwerp

In dit gedeelte geven we voorbeelden van beperkte raamwerken (allemaal binnen JSON-LD) en platforms die een geschikte structuur bieden om een referentieverwijzing in op te nemen.

Wat is JSON-LD?

[JSON-LD](#) is een lichtgewicht [linked data](#) format.

Linked Data stelt mensen in staat om informatie op het web te publiceren en te gebruiken. Het is een manier om een netwerk van op standaarden gebaseerde, machineleesbare gegevens op websites te creëren. JSON-LD is voor mensen gemakkelijk te lezen en te schrijven en is gebaseerd op het succesvolle JSON-formaat. Het biedt een manier om JSON-data interoperabel te maken op web schaal. JSON-LD is een standaard op de onderstaande platform voorbeelden, wordt aanbevolen door de belangrijkste zoekmachines en maakt gebruik van de [Internationalized Resource Identifiers \(RDI's\)](#).

Datakaders

Schema.org “CreativeWork”

[Schema.org](#) is een collaboratieve, community activiteit met als missie het creëren, onderhouden en promoten van schema's voor gestructureerde data op het internet. De schema's zijn een reeks van “types”, elk geassocieerd met een reeks van eigenschappen, die hiërarchisch zijn gerangschikt. Het is de beste optie voor vindbaarheid in zoekmachines.

Het type “[CreativeWork](#)” heeft talloze eigenschappen, waaronder:

- Naam (titel)
- Auteur en maker
- Licentie en Structuur Data Licentie
- Uitgever
- URL
- Copyright vermelding en Credits

Deze eigenschappen maken het mogelijk om data van een collectie te structureren op een standaard en machineleesbare manier. De ingevoerde data kunnen worden gebruikt om een andere eigenschap te vullen, bijvoorbeeld de copyright vermelding of de credits-eigenschap.

IIIF “requiredStatement” (“verplichteVerklaring”)

Het [International Image Interoperability Framework](#) (IIIF) is een wereldwijde standaard voor collectiebeheer en wordt veel gebruikt door erfgoedinstellingen over de hele wereld.

IIIF's "[requiredStatement](#)" is tekst die getoond moet worden wanneer een item getoond of gebruikt wordt. De eigenschap "requiredStatement" kan bijvoorbeeld copyright- of eigendomsverklaringen bevatten, en verwijzingen naar de instelling die het in eigendom heeft en/of uitgeeft, of enige andere tekst die belangrijk wordt geacht om aan gebruikers te tonen.

Het IIIF's "[cookbook](#)" voor rechten verklaring biedt richtlijnen en instructies voor code.

Creative Commons raadt instellingen aan om in de "requiredStatement" alle informatie op te nemen waarvan ze willen dat gebruikers ernaar verwijzen. Dit omvat de titel, de maker of auteur, de naam van de verstrekende instelling, copyright status, licentie of publiek domein tool, en de bron.

Een opmerking over ccREL

De [Creative Commons Rights Expression Language](#) (ccREL) is de Creative Commons-standaard voor machineleesbare uitdrukking van auteursrechtelijke licentievooraarden en gerelateerde informatie.

ccREL is gebaseerd op het Resource Description Framework (RDF) van het World-Wide Web Consortium. Het werd in 2008 voorgesteld en sindsdien is de ondersteuning voor de standaard aanzienlijk afgenomen. ccREL wordt niet langer aanbevolen voor vindbaarheid in zoekmachines. Voor vindbaarheid in zoekmachines raden we aan om Schema.org "CreativeWork" te gebruiken.

Platformen voor delen

Er zijn heel wat platformen waarop instellingen digitale objecten uit hun collectie kunnen delen. Hier zijn er twee die al een aantal van de ontwerpideeën gepresenteerd in deze richtlijnen implementeren.

Europeana

[Europeana](#) is een aggregator van Europese culturele erfgoedcollecties. Het maakt gebruik van open API's en andere tools om informatie over digitale collecties te verzamelen en de wereld toegang en een directory te geven tot de gedigitaliseerde collecties van Europa.

Het platform voorziet gebruikers van een verklaring wanneer ze een item downloaden. De verklaring wordt gevuld met informatie van de verstrekende instelling en maakt deel uit van de minimaal vereiste metadata voor bijdragen aan Europeana - het bevat momenteel een verwijzing naar de verstrekende instelling. De verklaring volgt het formaat: [titel] door [maker] - [jaar] - [verstrekker], [land] - [rechtenVerklaring].

Wikimedia Commons

[Wikimedia Commons](#) is de verzameling mediabestanden van de Wikimedia-beweging, inclusief afbeeldingen, geluiden en video's. Het voorziet gebruikers van een verklaring wanneer de uploader deze heeft toegevoegd aan de metadata van het item. De [attribution notice](#) (kennisgeving naamsvermelding) kan worden geschreven of ingevuld met behulp van de metadata-informatie en bevat de titel van het item, maker, publicerende instelling en de licentie voor auteursrecht of publieke domein tool. Dit kan het beste worden opgenomen in het gedeelte "[Other fields = {{Credit line}}](#)".

Aanvullende ondersteuning

Bent u klaar om een van deze ontwerpen te implementeren? Heeft u opmerkingen over hoe we deze richtlijnen kunnen uitbreiden of verbeteren, met name wat betreft de technische aspecten? Wilt u helpen deze bron beschikbaar te maken in andere talen?

- Neem contact met ons op via info@creativecommons.org
- Wordt lid van het [Open Culture Platform](#) om contact te leggen met gelijken
- Meld u aan voor ons [volunteer translation process](#)

Dankbetuiging

Deze richtlijnen zijn opgesteld door Connor Benedict, Open Culture Coordinator, en Brigitte Vézina, Director of Policy and Open Culture, Creative Commons. Ze hebben geprofiteerd van nuttige feedback van leden van de Open Cultuur Platform werkgroep onder leiding van Deborah De Angelis (CC Italië) en Tomoaki Watanabe (CC Japan) en andere leden van de Creative Commons community en Creative Commons medewerkers, die de auteurs zeer erkentelijk zijn.

Beeld credits

- [Sharing Public Domain Collections CC-BY ?!?!?](#) van Brigitte Vézina is een remix van “[The Scream](#)” van Edvard Munch (1893), Publieke Domein, Nationaal Museum Oslo, Licentie CC-BY SA 4.0
- [Download](#) van Andi wiyanto van het Noun Project ([CC BY 3.0](#))
- [Zoom In](#) van Andi wiyanto van het Noun Project ([CC BY 3.0](#))
- [Ocean Coast](#) van Maurice Denis, Public Domain Mark, Zweeds Nationaal Museum